

Міністерство освіти і науки України
Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет корекційної та соціальної педагогіки і психології
Кафедра логопедії та спеціальних методик

Дипломна робота
магістра

з теми: **«ФОРМУВАННЯ СЮЖЕТНО-РОЛЬОВОЇ ГРИ У
ДОШКІЛЬНИКІВ З ЗНМ»**

Виконала
студентка Kor11-M19z групи
спеціальності: Спеціальна освіта.
Логопедія
Зиндик Марія

Керівник:
**Куриця А.І., кандидат психологічних
наук, старший викладач**

Рецензент:
Співак В.І., кандидат психологічних
наук, доцент кафедри соціальної
педагогіки та соціальної роботи

2020 р.

ЗМІСТ	
ВСТУП	4
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи дослідження сюжетно-рольової гри в старшому дошкільному віці у дітей з загальним недорозвиненням мовлення.....	7
1.1 Проблема розвитку сюжетно-рольової гри в старшому дошкільному віці в психолого-педагогічних дослідженнях.....	7
1.2 Сюжетно-рольова гра: поняття, структура, особливості розвитку в старшому дошкільному віці.....	14
1.3 Проблеми корекції порушень розвитку у дітей із загальним недорозвитком мовлення.....	28
1.4. Особливості ігрової діяльності у дітей з загальним недорозвиненням мовлення.....	39
РОЗДІЛ 2. Експериментальне вивчення рівня розвитку сюжетно-рольової гри дітей старшого дошкільного віку з загальним недорозвиненням мовлення.....	45
2.1. Методика експерименту.....	45
2.2. Аналіз результатів дослідження.....	47
РОЗДІЛ 3.Формування сюжетно-рольової гри у дошкільників з ЗНМ.....	53
3.1. Методичні рекомендації з формування сюжетно-рольової гри дітей старшого дошкільного віку з ЗНМ.....	64
3.2. Аналіз отриманих результатів.....	

ВИСНОВКИ		67
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ		70

ВСТУП

Кількість дітей з загальним недорозвиненням мовлення (ЗНМ) останнім часом невпинно зростає. Проблема володіння мовленням завжди привертала увагу науковців різних спеціальностей. Незаперечним є те, що наша мова дуже різноманітна, складна і розвивати її необхідно з перших років життя людини. На сьогодні ЗНМ – одна з найбільш поширених форм порушень мовленнєвого розвитку дітей, тому даний факт зумовлює підвищену увагу як науковців, так і практиків до вивчення цієї проблеми. Така категорія дітей потребує допомоги від фахівців, комплексного психолого-педагогічного супроводу в процесі когнітивного та особистісного розвитку. Одним з найкращих варіантів такого супроводу є, на нашу думку, гра.

Великий внесок у розробку проблеми ігрової діяльності дітей внесли такі вітчизняні та зарубіжні педагоги і психологи як К. Бюллер, Л. Венгер, Л. Виготський, В. Давидов, Дж. Дьюї, А. Запорожець, К. Крупська, В. Кудрявцев, Н. Королева, А. Леонтьєв, С. Новоселова, Г. Плеханов, Дж. Селлі, К. Ушинський, Д.Б. Ельконін та інші.

Спільна гра створює умови для виникнення «дитячого суспільства» і розвитку особистісних якостей, що дозволяють дітям взаємодіяти один з одним. Науковцями визначено способи та рівні ігрової взаємодії дошкільнят в сюжетно-рольових іграх (Р. Іванкова, Н. Михайленко, А. Усова, Є. Щербакова).

На думку вчених, гра є моделлю соціальних відносин дорослих, при певних педагогічних умовах і методах, що сприяють збагаченню її змісту морально цінним сюжетом, формує моральні якості особистості та позитивні взаємини між дітьми (Р. Жуковська, Д. Менджеріцкой).

У дослідженнях А. Запорожця, розглядається перехід соціальних, моральних норм і правил поведінки в ході ігрової взаємодії з однолітками.

Все життя дитини-дошкільника пронизане грою, тільки так вона готова відкрити себе світові і світ для себе. Гра є однією з основних форм організації процесу виховання, навчання і розвитку в дитячому садку.

Гра – важлива діяльність для дошкільника, що забезпечує йому відчуття свободи, підвладність речей, дій, відносин, що дозволяє найбільш повно реалізувати «тут і тепер», досягти стану повного емоційного комфорту, стати причетним до дитячого суспільства, побудованому на вільному спілкуванні рівних.

В процесі сюжетно-рольової гри розвиваються духовні і фізичні сили дитини, її увага, уява, пам'ять, спритність, дисциплінованість. Крім того, гра – це своєрідний, властивий дошкільному віку спосіб засвоєння громадського досвіду. У грі формуються всі сторони особистості дитини, відбуваються значні зміни в її психіці, що готують перехід до нової, більш високої стадії розвитку. Цим пояснюються величезні виховні можливості гри, яку психологи вважають провідною діяльністю у цьому віковому періоді. Гра – явище багатогранне, її можна розглядати як особливу форму існування всіх без винятку сторін життєдіяльності колективу. Так само багато відтінків з'являється з грою в педагогічному керівництві виховним процесом.

Проблема дослідження: умови формування сюжетно-рольової гри в старшому дошкільному віці дітей з загальним недорозвиненням мовлення.

Вирішення даної проблеми є метою нашої роботи.

Об'єкт дослідження: процес формування сюжетно-рольової гри в старшому дошкільному віці дітей з ЗНМ.

Предмет дослідження: умови формування сюжетно-рольової гри в старшому дошкільному віці.

Гіпотеза дослідження: процес формування сюжетно-рольової гри в старшому дошкільному віці дітей з загальним недорозвиненням мовлення віці буде ефективний, якщо:

- розширювати життєвий досвід (спрямований на розуміння сенсу дій людей, сутність взаємин дітей);
- своєчасно змінювати ігрове середовище (середовище змінюється в залежності від практичного та ігрового досвіду дітей);
- забезпечувати активне спілкування дорослого з дітьми.

Завдання дослідження:

1. Проаналізувати проблему формування сюжетно-рольової гри в старшому дошкільному віці дітей з ЗНМ в психолого-педагогічній літературі.
2. Уточнити сутність, структуру сюжетно-рольової гри, особливості розвитку в старшому дошкільному віці дітей з ЗНМ.
3. Охарактеризувати методи, засоби, розвитку сюжетно-рольової гри дітей дошкільного віку з ЗНМ.
4. Розробити методичні рекомендації з формування сюжетно-рольової гри в старшому дошкільному віці дітей з ЗНМ.

Методи дослідження: теоретичний аналіз психологічної, педагогічної літератури, спостереження, експеримент (констатуючий).

База дослідження: Спеціальний дошкільний навчальний заклад № 37 для дітей з вадами мови м. Чернівці.

Дослідження апробоване в статті «Ігрова діяльність дітей старшого дошкільного віку із ЗНМ: теоретичний аналіз» / Збірник наукових праць студентів та магістрантів факультету корекційної та соціальної педагогіки і психології / за ред. Н.С. Гаврилової. – Вип.13.- Кам'янець-Подільський : ПП «Медобори-2006», 2020 – С. 71-75

Структура роботи: складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

ВИСНОВКИ

Розглядаючи теоретичні аспекти розвитку сюжетно-рольової гри в старшому дошкільному віці, ми прийшли до висновку, що проблема розвитку сюжетно-рольової гри в старшому дошкільному віці дуже актуально і існує дуже давно, також в цій області зроблено чимало відкриттів.

Проаналізувавши психолого-педагогічну літературу, ми прийшли до висновку, що гра – це основний вид діяльності дітей дошкільного віку, в процесі якої розвиваються духовні і фізичні сили дитини: його дисциплінованість, увагу, пам'ять, спритність, уяву, і т.д. Крім того, сюжетно-рольова гра – це своєрідний, властивий дошкільному віку спосіб засвоєння громадського досвіду. В ході гри діти засвоюють смисли і мотиви людської діяльності, повторюють суспільні взаємини дорослих. Через гру діти підключаються в життя дорослих, задовольняючи необхідність в участі в ній. Таким чином, рольова гра вважається соціальною за своїм походженням і змістом.

В ході дослідження ми розкрили сутність поняття сюжетно-рольової гри. Сюжетно-рольова гра є провідним видом ігрової діяльності дошкільника. Вона має яскраво виражений і самодіяльний характер, її особливість у тому, що її організують самі діти. Специфікою гри є самостійність дітей.

Сюжетно-рольова гра це гра, в якій дитина сама вигадує і розвиває сюжет, приміряючи на себе ту, чи іншу роль і робить певні дії. Сюжети ігор, діти вибирають з життя. Зміст і сюжет рольової ігор змінюються зі зміною дійсності: засвоєння нових знань, умінь і отриманого життєвого досвіду.

Ми розглянули структуру сюжетно-рольової гри. Нами були виділені наступні структурні компоненти: сюжет, зміст, ролі, ігрові дії, ігровий задум, правила.

Також ми розглянули особливості розвитку дітей в сюжетно-рольовій грі на етапах дошкільного віку. Ми з'ясували що, у дітей старшого

дошкільного віку задум гри стійкий, діти обговорюють задум до початку гри, змістом гри стає різноманітні взаємини дорослих, сюжет гри розгорнутий і різноманітний, рольова взаємодія змістовно і різноманітно, ігрові дії розгорнуті, діти самостійно вибирають предмети-заступники, діти виконують правила відповідно до взятої на себе роллю, так як усвідомлюють що дотримання правил - це умова реалізації ролі.

В ході дослідження ми розглянули педагогічне керівництво розвитком сюжетно-рольової гри дітей старшого дошкільного віку. Нами були виділені ключові напрямки педагогічного керівництва грою, засновані на поєднанні побічно і прямих методів:

- керівництво змістом творчої гри;
- керівництво колективною діяльністю дітей в грі;
- збереження дитячої самостійності, безпосередності гри і ініціативи.

На констатуючому етапі нами було з'ясовано, що , у двох третіх , а саме 68% діагностовано середній рівень розвитку. 32% обстежуваних мають низький рівень розвитку сюжетно-рольової гри. Це говорить про те, що здатність до розподілу ролей, знання відповідно до завдань гри, виконання правил, використання рольового мовлення та спрямованість на результати ігрової діяльності у дітей із загальним недорозвитком мовлення є недостатньо сформованими.

Так само ми виділили комплексний підхід до управління сюжетно-рольовою грою, який включає: розширення життєвого досвіду дітей, переклад реально досвіду в умовний, ігровий план, засвоєння способів відтворення дійсності, організація предметно-ігрового середовища, що активізує спілкування дорослого з дітьми в процесі гри.

Нами були розглянуті основні принципи, організації гри в педагогічному процесі.

Ми розробили методичні рекомендації з опорою на педагогічні умови, виділені в гіпотезі дослідження:

1) розширювати життєвий досвід (спрямований на розуміння сенсу дій людей, сутність їхніх стосунків);

2) своєчасно змінювати ігрову середу (середовище змінюється в залежності від практичного та ігрового досвіду дітей);

3) забезпечувати активізує спілкування дорослого з дітьми.

В ході розробки першої методична рекомендація - збагачення життєвого досвіду дітей – сприяють знання і враження про навколишню дійсність, уявлення про навколишньому соціальному середовищі, навички взаємодії з однолітками і дорослими. Цьому буде сприяти прогулянки на природі; спостереження, бесіди, обговорення, перегляди мультфільмів, читання художньої літератури. Другу методичну рекомендацію своєчасно змінювати ігрову середу, ми вважаємо доцільно читав, нормативні вимоги щодо організації розвиваючої предметно-просторового середовища, враження дітей про навколишню дійсність, в залежності від яких пропонуються різні за тематикою іграшки. Реалізація третьої методична рекомендація - забезпечення активізує спілкування дорослого з дітьми - необхідне дотримання основних вимог до організації активізує спілкування вихователя з дітьми в процесі гри. Використання демократичного стиліюпедагогічного спілкування може привести до позитивних результатів в організації активізує спілкування вихователя з дітьми в процесі гри.

Після проведення формуючого експерименту нами було з'ясовано, що відбулись зміни у рівні розвитку сюжетно рольової гри дітей з ЗНМ. А саме:

Аналіз показав, що у 66%) дітей переважає середній рівень, у (17%)- низький рівень і у (17%) дітей високий рівень розвитку сюжетно-рольової гри дітей старшого дошкільного віку.

Таким чином, можна говорити про ефективність проведеної нами роботи, а відповідно мета дослідження досягнута, завдання вирішені, гіпотеза доведена.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Айсина Р. Соціалізація і адаптація дітей раннього віку / Р. Айсина, В. Дідкова, О. Хачарутова // Дитина в дитячому садку. – 2003. – №5. – с. 49–53.
2. Бартенєва Л.І. Підготовка дітей із загальним недорозвитком мовлення старшого дошкільного віку до оволодіння орфографією : Автореф. дис... канд. пед. наук : 13.00.03 / Л. І. Бартенєва; Ін-т дефектології АПН України. – К., 2000. - 18 с. - укр.
3. Божович Л.І. особистість і її формування в дитячому віці / Л.І. Божович. – СПб.: Питер, 2008. – 400с.
4. Богоявленская Д.Б. О предмете исследования творческих способностей // Психол. Журнал. – 2012. – №5. – С.49-58.
5. Богоявленская Д.Б. Психология творческих способностей. – М.: Издательский центр Академия, 2012. – 320 с.
6. Богуш А.М. Мовленнєво-ігрова діяльність дошкільників. Мовленнєві ігри, ситуації, вправи. Навчально-методичний посібник / А.М. Богуш, Н.І. Луцан. – Київ: Слово, 2008. – 187 с.
7. Болотина Л. Р., Комарова Т.С., Баранов С. П. Дошкольная педагогика. – М.: Академия, 2013. – 265 с.
8. Бюлер К. Сюжетно-ролевая игра и психическое развитие ребенка – М.: Прогресс, 1993. – 528 с.
9. Васильевой М.А., Барсукова Л.С., Тверитина Е.Н. Руководство играми детей в дошкольных учреждениях. – М.: Просвещение, 2006. – с. 112.
10. Венгер Л.А. Сюжетно-ролевая игра и психическое развитие ребенка // Игра и ее роль в развитии ребенка дошкольного возраста. М.: Просвещение, 1978. – С. 32-36.
11. Виноградова Н. Сюжетно-ролевые игры для дошкольников / Н. Виноградова. – М.: Академия, 2010. – 128 с.

12. Виноградова Н.А., Позднякова Н.В. Сюжетно-ролевые игры для старших дошкольников. / Н.А. Виноградова, Н.В. Позднякова М.: Айрис-пресс, 2009. – 128 с.
13. Выготский Л.С. Игра и ее роль в психическом развитии ребенка // Вопросы психологии. – 1966. – № 6. – С. 16-19.
14. Выготский Л.С. Игра и ее роль в психическом развитии ребенка / Психология развития / Л.С. Выготский. – СПб.: Питер, 2001. – С. 56-79.
15. Гаврилова Н.С. Прийоми постановки звуків мовлення. Rodzinacentrumswiata. / PodredakcjanaukowaUrzuliGrucy-Miasik. Rzeszow: WydawnictwoUniwersytetuRzeszowskiego, 2014. – Str. 331-339.;
16. Гаврилова Н.С. Система корекції порушень фонетичного боку мовлення Науковий часопис НПУ імені М.П. Драгоманова. Серія 19. Корекційна педагогіка та спеціальна психологія. Збірник наукових праць. – К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2014. – №27 – С. 37-44.
17. Гаврилова Н.С. Постановка голосних звуків мовлення –о-, -у- у дітей. Науково-методичний журнал «Логопедія». – 2013 р. - №4. – С. 14-26.
18. Гогоберидзе А.Г., Солнцевой О.В. Дошкольная педагогика с основами методик воспитания и обучения: Учебник для вузов. Стандарт третьего поколения / А.Г. Гогоберидзе, О.В. Солнцевой. – СПб.: Питер – 2013. – 464 с.
19. Гударёва О.В. Игры современных дошкольников // Журнал прикладная психология. – 2003. – №2. – С.51-56
20. Доронина М.А. Роль подвижных игр в развитии детей дошкольного возраста // Дошкольная педагогика. – М.: Просвещение, 2007. – № 4. – с.10-21.
21. Доронова Т.Н., Карабанова О.А., Соловьева Е.В. Игра в дошкольном возрасте. – М.: Просвещение, 2002. – с. 126-170.
22. Жуковская Р.И. Игра и ее педагогическое значение / Р.И. Жуковская. – М.: Просвещение, 2005. – 142 с.

23. Жуковская Р.И. Развитие интересов детей в творческих играх // Дошкольное воспитание. – 2008. – №10. – С. 17-28.
24. Запорожец А.В. Игра и развитие ребенка // Психология и педагогика игры дошкольника. М., 1966. – С. 5-10.
25. Запорожец А.В. Некоторые психологические проблемы детской игры // Дошкольное воспитание. – 1965. - №10 – с. 32
26. Запорожец А.В. Проблемы дошкольной игры и руководства ею в воспитательных целях // Игра и ее роль в развитии ребенка дошкольного возраста. М., 1978. – С. 3-7.
27. Запорожец А.В. Эмоционально-развитие дошкольника. М. 1985. - С. 41-82.
28. Зворыгина Е.Н., Новоселова С.Л. Игра дошкольников / Е.Н. Зворыгина, С.Л. Новоселова. – М.: Просвещение, 1989. – 286 с.
29. Зябкина И. Методика обучения игре // Дошкольное воспитание. – № 4. 2005. – с.124-125.
30. Иванкова Р.А. Планирование педагогической работы по формированию сюжетно-ролевой игры у детей раннего и дошкольного возраста // Дошкольное воспитание: Традиции и современность. – № 4. – 2002. – с.53-56.
31. Иванова Н.И. Воображение и творчество детей. // Дошкольное воспитание. – 2007. – №10 – с. 14-18.
32. Калинина Р.Р. Психолого-педагогическая диагностика в детском саду / Р.Р. Калинина. – СПб.: Речь, 2003. – 144 с.
33. Коджаспирова Г.М. Педагогический словарь: Для студентов высш. и сред. пед. учеб. заведений. / Г.М. Коджаспирова, А.Ю. Коджаспиров. – М.: Изд. центр «Академия», 2011. – 176 с.
34. Козлова С.А. Дошкольная педагогика: учебник для студ. сред. проф. учеб. заведений / С.А. Козлова, Т.А. Куликова. – 10-е изд., стер. – М.: Издательский центр «Академия», 2009. – 416 с.

35. Колесникова Е.А. Влияние игры на развитие креативности у детей дошкольного возраста // Игра и развитие ребенка в дошкольном возрасте. М., 1995. – с.86-87.
36. Конопляста С. Ю. Логопсихологія: навч. посіб. / С.Ю. Конопляста, Т.В. Сак. – К. : Знання, 2010. – 293 с.
37. Королев Э.А. Мой ребенок в детском саду / Э.А. Королев. – Мн.: ТРАСКО, 2009. – 32 с.
38. Короткова Н.А. Сюжетная игра с детьми раннего возраста // ребенок в детском саду. – 2006. – №6. – с.83.
39. Короткова Н.А. Сюжетно-ролевая игра старших дошкольников // Ребёнок в детском саду. – 2006. – №2. – С. 84 - 87
40. Кравцова Е.Е. Психологические проблемы готовности детей к обучению в школе. – М., 1991. – с.271
41. Краснощекова Н. Сюжетно-ролевые игры для детей дошкольного возраста / Н. Краснощекова. – 2012. – с.51
42. Кудикіна Н.В. Ігрова діяльність молодших школярів у позаурочному навчально- виховному процесі: [Монографія]. – К.: КМПУ, 2003. – 272 с.
43. Леонтьев А.Н. Принципи психологічної дитини і проблеми розумової недостатності. Вкн.: Проблеми розвитку психіки. / А.Н. Леонтьев - М.: Просвещение, 1998. - 314с.
44. Леонтьев А.Н. Психологические основы дошкольной игры // Избр. психол. произв. – М., 1983. – С. 303-323.
45. Лепеха Л.П., Городиська М.Б Логопедичні ігри в корекційній роботі з дітьми із загальним недорозвиненням мовлення. – Львів-Дрогобич: Посвіт, 2014. – 76 с.
46. Логопедія. Підручник. Третє видання, перероблене та доповнене / За ред. М.К. Шеремет. – К. : Видавничий Дім «Слово», 2014. – 672 с.
47. Медведєва В. Виправлення вад мовлення у дітей за допомогою ігор і вправ / В. Медведєва // Дефектолог. – 2011. – №7. – С. 36–38.

48. Мілевська О.П. Корекційні можливості образотворчої роботи з другокласниками із загальним недорозвитком мовлення / О. П. Мілевська // Актуальні питання корекційної освіти. – 2011. – Вип. 2. – С. 165-174. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apko_2011_2_22.
49. Миллер С. Психология игры / С. Милер. – СПб : Университетская книга, 2008. – с. 320.
50. Михайленко Н.А., Поддъякова Н.Н., Проблемы дошкольной игры: Психолого-педагогические аспекты / Н.Н. Поддъякова, Н.А. Михайленко. М., 2004. – с. 145
51. Михайленко Н.Я., Игра и ее роль в развитии ребенка дошкольного возраста: Сборник научных трудов / Н.Я. Михайленко. – М., 2003. – с. 246.
52. Михайленко Н.Я., Короткова Н. А. Взаимодействие взрослых с детьми в игре // Дошкольное воспитание. – 2003. – №4. – с.18-23.
53. Михайленко Н.Я., Короткова Н.А. Как играть с ребенком / Н.Я. Михайленко, Н.А. Короткова. – М.: Педагогика, 1990. – 241 с.
54. Михайленко Н.Я., Короткова Н.А. Организация сюжетной игры в детском саду/ Н.Я. Михайленко, Н.А. Короткова. – М.: Линка-Пресс, 2009. 96 с.
55. Немикіна Л. Гра-змагання як мето корекції мовлення учнів. Робота з першокласниками які мають загальне недорозвинення мовлення / Л. Немикіна // Початкова освіта. – 2009. – № 41. – С. 9–10.
56. Обучение сюжетно-ролевой игре дошкольников с проблемами в интеллектуальном развитии: учеб.-метод. пособие / [Под ред. Л.Б. Баряевой, А.П. Зарин, Н.Д. Соколовой]. – СПб. : ЛОИУУ, 1996. – 95 с.
57. Ондукова С.В. Особливості застосування гри в системі дошкільного сенсорного виховання дітей із загальним недорозвиненням мовлення / С.В. Кондукова, Н.В. Базима // Корекційна педагогіка. Вісник Української асоціації корекційних педагогів. – 2015. – №1. – С. 15–21.

- 58.Петровский В.А., Кларина Л.М., Смывина Л.А., Стрелкова Л.П. Возведение развивающей среды в дошкольном учреждении // Дошкольное воспитание в России. – М., 2011. – с. 158.
- 59.Петрухина С.Р. Рациональные, эмоциональные, волевые характеристики структуры игровой деятельности как факторы психического развития дошкольника.: Автореф. дис. канд. психол. наук. – М., 1999. – с. 248
- 60.Пиаже Ж. Речь и мышление ребенка. – М.: Римис, 2008. – 448 с.
- 61.Поніманська Т. І. Дошкільна педагогіка: навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / Т. І. Поніманська. – К. : Академвидав, 2004. – 455 с.
- 62.Психология детства. Практикум. Тесты, методики для психологов, педагогов, родителей / [под редакцией члена-кор. РАО А. А. Реана]. – СПб.: «Прайм-ЕВРО-ЗНАК», 2003. – 244 с.
- 63.Рубинштейн С.Л. Основы общей психологии./С.Л. Рубинштейн. – СПб.: Питер, 2000. – 712 с.
- 64.Савчин М. В. Вікова психологія: навч. посіб. / М.В. Савчин, Л. П. Василенко – К.: Академвидав, 2005. – 300 с.
- 65.Саморукова П.Г. Развитие самостоятельности детей в творческой ролевой игре//Психология и педагогика игры дошкольника. – М., - 1966. – С. 164-172.
- 66.Смирнова Е.О. В Игры направленные на формирование доброжелательного отношения к сверстникам// Дошкольное воспитание. 2003. – №8. – с. 73-76.
- 67.Смирнова Е.О. Развитие воли и произвольности в раннем и дошкольном возрасте / Е.О. Смирнова. – М.: Институт практической психологии ; Воронеж : МОДЭК, 1998. – 256 с.
- 68.Солнцева О.В. Играем в сюжетные игры // Дошкольное воспитание.- № 4. – 2005. – с.33-37

- 69.Тарасун В.В. Психолого-педагогічні основи превентивного навчання дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку : Автореф. дис... д-ра пед. наук: 13.00.03 / В. В. Тарасун; Ін-т дефектології АПН України. - К., 1999. - 57 с. - укр. - рус.
- 70.Урунтаева Г.А. Дошкільняпсихологія: Учеб. пособие для студ. сред. пед. учеб. заведений. – 5-е изд., стереотип. – М.: Издательский центр «Академия», 2001. – 336 с.
- 71.Усова А. П. Роль игры в воспитании детей / А. П. Усова / [под ред. А.В. Запорожца]. – М., «Просвещение», 1976. – 196 с.
- 72.Усова А.П. Роль игры в воспитании детей / Под ред. А.В. Запорожца. – М.: Просвещение, 1976. – 96 с.
- 73.Ушинский К.Д Слабость воли и склонности, изнеёпроисходящие. Антология гуманной педагогики. – М., 1998. – 256 с.
- 74.Ушинский К.Д. Труд в его психическом и воспитательном значении. Собрание сочинений. – М., 1948. – 351 с.
- 75.Ходакова Н.П. Дошкільное образование – развивающее и развивающееся. / Н.П. Ходаковой// «Обруч» – 2014. – №2. – С. 5-9.
- 76.Эльконин Д. Б. Психология игры / Д. Б. Эльконин. – М.: Педагогика, 1976. – 304 с.
- 77.Эльконин Д.Б. Игра: ее место и роль в жизни и развитии детей // Дошкільное воспитание. – 1976. – №5. – С.41-46.
- 78.Эльконин Д.Б. Психология игры/Д.Б. Эльконин. - 2-е изд. - М.: Просвещение, 1999. – 300 с.